

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ORSZÁGOS POLGÁRI VÉDELMI FŐFELÜGYELŐSÉG

SZERVEZETI ÉS MŰVELETI IRÁNYELV A NEMZETI MINŐSÍTÉSHEZ
Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai önkéntes mentőszervezetek részére
Alapvető vízkárelhárítási tevékenység

Felkészülés		
1.	A szervezet megalakulása	Igen/Nem
1.1.	A vármegyei, fővárosi veszélyeztetettségének megfelelően a szervezet képessége és kapacitása kiegészíti és erősíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységét.	
2.	Alapvető általános elvárások, követelmények	Igen/Nem
2.1.	Rendelkezik együttműködési megállapodással az illetékes igazgatósággal.	
2.2.	A szervezet rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel, okiratokkal.	
2.3.	A szervezet rendelkezik Eljárási Renddel a tagok és a csapatkomponensek mozgósítására és mentésbe történő bevonására.	
2.4.	A szervezet rendelkezik képességekkel a hazai szervezetek fogadására, erő-eszközök összevonására.	
2.5.	Eszközeik, felszerelései azonnal alkalmazható állapotban vannak tárolva.	
2.6.	Eszközeik, felszerelései bevizsgáltak, a szükséges engedélyekkel rendelkeznek.	
2.7.	A csapattagok kiképzettek, az adott mentési feladatnak megfelelő szaktudással rendelkeznek.	
2.8.	A csapattagok rendelkeznek a bevetéshez szükséges egészségügyi alkalmassággal.	
2.9.	A csapattagok önkéntes alapon, saját szabadidejük terhére vállalják a szervezet alaprendeltetésében rögzített feladatokat.	
2.10.	A szervezet az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat vállalja.	
2.11.	A szervezet vállalja a hazai minősítést, amelyet 5 évente megismétel a BM OKF által kijelölt szakértők előtt.	
2.12.	A szervezet rendszeresen ismétlő gyakorlatot és képzést tart az igazgatóság/kirendeltség felügyeletével.	
2.13.	A szervezet külföldi bevetést (határon átnyúló) csak a BM OKF engedélyével végez.	
2.14.	A szervezet a BM OKF és az igazgatóság szakmai felügyeletét elfogadja.	
2.15.	A szervezet a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által történt bevonás esetén elfogadja a BM OKF, az igazgatóság és a kirendeltség irányítási jogkörét.	
2.16.	Médianyilatkozatot és közleményt a BM OKF előzetes engedélyével tesz.	

3.	Adminisztráció	Igen/Nem
3.1.	A szervezet rendelkezik éves kiképzési tervvel.	
3.2.	A működésre és a bevételekre a szervezet rendelkezik belső eljárási renddel vagy akciótervvel.	
3.3.	A szervezet működése az alapdokumentumaiban rögzített módon szabályosan történik.	
3.4.	A szervezet aktualizált erő-eszköz kimutatással rendelkezik.	
3.5.	A csapattagokról a szükséges személyes adatok nyilvántartásba vétele megtörtént.	
4.	Döntéshozatal	Igen/Nem
4.1.	Létezik-e hatékony kommunikáció a szervezet döntéshozói között a bevetéssel kapcsolatos döntések kellő időben történő meghozatalához?	
4.2.	Rendelkezik csapatvezetővel és vezetési törzssel.	
4.3.	Rendelkezik összekötővel.	
5.	Csapattagokkal kapcsolatos kritériumok	Igen/Nem
5.1.	Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen részt vevő csapattagok kiválasztására?	
5.2.	Átesnek-e a csapattagok egészségügyi szűrésen közvetlenül az elindulás előtt?	
6.	A szervezet struktúrája	Igen/Nem
6.1.	A szervezet struktúrája követi-e az alábbiakat:	
6.1.1.	Vezetés	
6.1.2.	Logisztika	
6.1.3.	Vízkar-elhárítás, védekezés	
6.1.4.	Egészségügyi ellátás	
6.2.	A szervezet képessége és felelősségi köre tisztázott (együtműködési megállapodás)	
6.3.	Rendelkezik-e a szervezet elegendő taggal és felszereléssel, hogy folyamatosan dolgozzon két váltásban, legalább 24 órán keresztül egy árvízvédelmi szakaszon vagy egy településen?	
6.4.	Képes-e a szervezet önellátására indulókészletet (24 óra) biztosítani?	
7.	Képzés	Igen/Nem
7.1.	Rendelkezik-e a szervezet képzési és karbantartási programmal, amely felkészíti és felszereli a személyzetet a vízkár-elhárítással összefüggő védekezési tevékenységre?	
7.2.	Képes-e megfelelően együttműködni más csapattal a kárhelyen az alábbi helyzetekre:	
7.2.1.	Hazai szervezet segítséget ajánl fel.	
7.2.2.	Hazai szervezet technikai támogatást vagy felszerelést kér.	
7.2.3.	Erőket megosztani és más szervezettel/alegységgel együtt dolgozni.	
7.2.4.	Beavatkozás során erő-eszközöket összevonni.	
7.3.	A szervezet rendelkezik-e kiképzett csapatvezetővel és összekötővel.	
7.4.	Léteznek-e naprakész nyilvántartások a tagság képzésével és az eszközök karbantartásával kapcsolatban?	
7.5.	Rendeznek-e gyakorlatokat a katasztrófavédelemmel vagy más szervezettel/alegységgel?	
7.6.	Rendelkeznek-e a csapattagok a szakterületeknek megfelelő dokumentálható képesítéssel?	
7.7.	Ha a hazai képzési rendszerben az adott szakterületnek nincs képzési és vizsgarendszere, akkor a csapattag rendelkezik-e nemzetközi vagy hazai igazolható kiképzettséggel?	

8.	Infokommunikációs kritériumok	Igen/Nem
8.1.	Képes-e a csapat kommunikálni:	
8.1.1.	Belső irányba (csapaton belüli kommunikáció a csapattagokkal)	
8.1.2.	Kifelé (kárterületi kommunikáció)	
8.2.	Képes-e a csapat térinformatikai (GPS, térképezés) technológiát használni?	
9.	Dokumentumok	Igen/Nem
9.1.	Rendelkeznek-e a csapattagok a következő személyi dokumentumokkal:	
9.1.1.	Érvényes személyazonosító igazolvánnyal (legalább fél évig nem jár le)	
9.1.2.	Érvényes egészségügyi igazolásokkal (oltás, tüdőszűrő, orvosi alkalmassági)	
9.1.3.	Balesetbiztosítással	
9.1.4.	Csapattagok a kiképztségüket igazoló engedélyekkel (kisgépkézeltői stb.)	
9.1.5.	Gépjárművezető a kategóriának (nehéz utánfutó) megfelelő vezetői engedéllyel	
9.2.	Rendelkezik-e a szervezet az alábbi, csapatot érintő dokumentumokkal:	
9.2.1.	A szervezet tagjainak névjegyzékével (szükséges személyi adatokkal)	
9.2.2.	A szervezet adatlapjával (kapacitás, képesség összesített kimutatása)	
9.2.3.	A csapattagok kapcsolattartási adataival sürgősség esetére	
9.2.4.	A felszerelések jegyzéke a rádiófrekvenciákkal	
9.2.5.	A veszélyes árukkal kapcsolatos szállítói nyilatkozattal	
9.2.6.	A felszerelések engedélyeivel/biztosításaival	
9.2.7.	Egészségügyi felszerelések listájával	
9.2.8.	Eszközökre biztosítással. Harmadik személynek okozott kár esetén felelősségbiztosítással.	
9.2.9.	Használt műszaki-mentő eszközök, járművek esetén a bevizsgálási, felülvizsgálati és alkalmazhatósági engedélyekkel	
9.3.	Létezik-e kárterületi eljárásrend az alábbiak tekintetében:	
9.3.1.	Kommunikáció	
9.3.2.	Sürgősségi evakuáció	
9.3.3.	Egészségügyi kimenekítés	
9.3.4.	Kárterületi műveletek	
9.3.5.	Védelem, biztonság	
9.3.6.	Logisztika	
9.3.7.	Szállítás	
9.3.8.	Eseménynapló	
9.3.9.	Mozgósítás és visszahívás	
9.3.10.	Kárterületi tevékenység (árvízi védekezés, lakosság kimenekítés, lakosság tájékoztatás)	
Mozgósítás és megérkezés a kárhelyre		
10.	Aktiválás, mozgósítás	Igen/Nem
10.1.	Képes-e a szervezet megérkezni a kijelölt elindulási pontra az aktiválástól számított 12 órán belül (teljes készenlét elérése)?	
10.2.	A szervezet rendelkezik-e eszközökkel a felszerelések állapotának figyelésére bevetés előtt és után?	
10.3.	Összegyűjtött-e a szervezet vezetése a veszélyhelyzettel kapcsolatos információkat? Tájékoztatta-e a csapattagokat az alábbiakról:	
10.3.1.	Aktuális helyzet	
10.3.2.	Időjárás	
10.3.3.	Védelem és biztonság, beleértve a lehetséges veszélyeket is, pl. veszélyes anyagok	
10.3.4.	Sürgősségi evakuáció	

10.3.5.	Egészségügyi, közállapotok	
10.3.6.	Speciális vagy nem megszokott szempontok	
11.	Műveleti bázis	Igen/Nem
11.1.	Kiválasztott-e a szervezet egy megfelelő műveleti bázist a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatósággal együtt?	
11.2.	Biztosítja-e ez a műveleti bázis az alábbi összetevőkhöz szükséges feltételeket:	
11.2.1.	Műveleti bázis vezetése (parancsnokság)	
11.2.2.	Menedék a személyzet és a felszerelés számára (elhelyezés)	
11.2.3.	Védelem, biztonság	
11.2.4.	Kommunikáció	
11.2.5.	Elsősegély	
11.2.6.	Élelmiszer, víz biztosítása a kárterületen lévőknek (24 óra)	
11.2.7.	Tisztaság, higiénia	
11.2.8.	Ruhaszárító	
11.2.9.	A felszerelés karbantartására, javítására szolgáló terület	
11.2.10.	Hulladékgyűjtő terület	
11.2.11.	Önfenntartás (áramellátás, működés, karbantartás, ellátás, elhelyezés)	
Árvízi védekezési és mentési műveletek		
12.	Veszélyhelyzeti koordináció és tervezés	Igen/Nem
12.1.	A szervezet tagja rendelkezik-e eszközökkel, hogy a helyi vagy vármegyei, fővárosi irányítással és más szervezettel dolgozzon együtt?	
12.2.	Elvégzi-e a szervezet a helyzetfelmérést és felderítést, megosztja az információt a hatóságokkal?	
12.3.	A szervezet együttműködik-e az egészségügyi hatóságokkal az alábbiakban:	
12.3.1.	Képes az egészségügyi támogatásban együttműködni (fertőzés elleni oltatás, higiénias feltételek biztosítása)	
12.3.2.	Képes a sérültet ellátni és szállításra előkészíteni	
12.3.3.	Képes súlyos szerencsétlenség felszámolásában való közreműködésre a hatóságokkal	
12.4.	Biztosít-e a szervezet vezetése (vezetője) folyamatos vezetést, illetve ellenőrzés alatt tartja-e az összes műveleti helyszínét?	
12.5.	Előre nem látott eseményekre való felkészülésre rendelkezik tervvel?	
12.6.	Beavatkozás esetén a csapatvezető eseménytől függően lehetőleg összekötője útján folyamatosan, tartós igénybevétel esetén naponta 17.00 óráig írásban jelent a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság kijelölt kárhely-parancsnokának és a küldő igazgatóság főügyeletének.	
13.	Műveleti kapacitás	Igen/Nem
13.1.	Használ-e a szervezet csapatirányítási rendszert a tagok tevékenységének nyomon követésére?	
13.2.	Képes a műveleti tervét aktualizálni.	
14.	Felderítés	Igen/Nem
14.1.	Gyűjt-e információt a szervezet a helyiektől, kér-e eligazítást a védekezést irányító szervtől (vízügy, önkormányzat) információgyűjtés céljából?	
14.2.	Végez-e a szervezet veszély-/kockázatértékelést, jelzi-e a veszélyes anyagok jelenlétét, illetve figyelmezteti-e a hatóságokat (egészségkárosító körülmények, elektromosság, környezeti károk, másodlagos veszélyek)?	
14.3.	Használ-e a szervezet jelölési rendszert (kiürített és ellenőrzött ingatlan, másodlagos veszély, szükséges állatmentés)?	

15.	Árvízi védekezési műveletek	Igen/Nem
15.1.	Képes-e a szervezet a védekezési műveleteket irányító utasításait követve tevékenykedni a kárterületen?	
15.2.	Képes meglévő védművek ideiglenes megerősítésére?	
15.2.1.	5000 zsákból álló (1 sor nyúlgát) vízzáró gát építését 40 fővel 40 óra alatt képes elvégezni (a homokot a helyi hatóságoknak kell rendelkezésre bocsátaniuk, a homok és a zsákok a helyszínen találhatóak, járási és települési rendeltetésű szervezetek esetében létszám- és időarányosan kevesebbet kell teljesíteni).	
15.2.2.	Képes fóliázni, műanyag fóliát lerakni (amennyiben egy meglévő gát vízzáróvá alakításához szükséges, annak felépítésétől függően).	
15.2.3.	Képes homokzsáktöltő gépet kezelni, használni.	
15.3.	Képes vízügyi szakértői felügyelet mellett új ideiglenes árvízi védmű építésére.	
15.3.1.	Legalább 0,8 méter (vízszlop magasság függvényében) magasságú víz visszatartására képes gátrendszer kiépítésére (bordás megtámasztás, buzgár megfogás stb.)	
15.3.2.	Képes legyen a helyszínen rendelkezésre álló anyagokból töltést építeni (föld nyúlgát).	
15.3.3.	Képes egy teherautóval megközelíthető területen belül legalább három helyszínen való munkavégzésre (település vagy védelmi szakasz). Járási/települési rendeltetésű szervezet esetében minimum egy helyszínen.	
15.4.	Szivattyú kapacitások ismerete. Képes legyen szivattyút kezelni. (Járási/települési rendeltetésű szervezet esetében opcionális.)	
15.4.1.	Rendelkezik legalább 3 közepes teljesítményű szivattyúval (1000–2000 liter/perc). (Járási/települési rendeltetésű szervezet esetében opcionális.)	
15.5.	A szervezet folyamatos készütséget tart fent.	
15.6.	A szervezet képes a gátak és töltések felügyeletére és karbantartására.	
15.7.	Együttműködik a vízügyi hatóságokkal.	
15.8.	Rendelkezik az éjszakai munkavégzéshez szükséges felszerelésekkel (reflektor, fáklya).	
16.	Egészségügyi ellátás	Igen/Nem
16.1.	Biztosított-e az egészségügyi ellátás a csapattagok számára?	
16.1.1.	Sürgősségi ellátás, elsősegély	
16.1.2.	Egészségügyi szűrés	
16.2.	Rendelkeznek-e kidolgozott eljárással a csapattag súlyos sérülése vagy halála esetére?	
16.3.	Biztosított-e az egészségügyi ellátás adminisztrációja? Vezet-e a szervezet vezetése nyilvántartást a tagok baleseteiről/sérüléseiről eseménynaplóban?	
17.	Biztonsági szempontok	Igen/Nem
17.1.	Rendelkeznek-e biztonságot figyelő rendszerrel és a hozzá kapcsolódó dokumentációkkal (település térkép, elöntési térkép, kitelepítési terv, veszélyelhárítási terv)?	

Csapatvisszavonás		
18.	Visszavonási stratégia, kivonulás	Igen/Nem
18.1.	Koordinálta-e a szervezet távozását a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatósággal?	
18.2.	Követik-e a visszatelepülési eljárást a csapattagok (jelentés tett, felhasznált anyagok mennyisége, kimentett személyek száma)?	
18.3.	Megfontolta-e a szervezet vezetése, hogy milyen felszerelést adhatnak át a hatóságoknak?	
18.4.	Lebontják-e a tábort, mielőtt elindulnak?	
18.5.	Közreműködnek az utóműveletekben (mentesítés, kárbecslés, romeltakarítás, állati tetemek összegyűjtése)?	

Megjegyzések:

Mellékletei: Bemutató háttéranyag (készíti: szervezet). Záró összefoglaló jelentés (készítő: igazgatóság).

Kelt:, év hó nap

.....
Nemzeti Minősítő Bizottság vezetője

.....
önkéntes mentőszervezet vezetője

.....
katasztrófavédelmi igazgató